

RIKSDAGENS SVAR 278/2002 rd

Regeringens proposition med förslag till en reform av lagstiftningen om preskription av skulder och offentlig stämning

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till en reform av lagstiftningen om preskription av skulder och offentlig stämning (RP 187/2002 rd).

Beredning i utskott

Ekonomiutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (EkUB 28/2002 rd).

Riksdagen förutsätter att regeringen ger akt på om tidsfristen för utsökningsgrunden utan samtidiga föreskrifter om slutlig preskription av skulden leder till otillbörliga förfaranden eller oskäligen situationer i skuldförhållanden och att den därefter bedömer om det finns skäl att lagstifta om slutlig preskription av en skuld samt att den lämnar en utredning och vid behov ett lagförslag under nästa valperiod.

Beslut

Riksdagen har godkänt följande uttalande:

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om preskription av skulder

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag gäller preskription av skulder. Med skulder avses i denna lag penningsskulder och andra förpliktelser.

Denna lag tillämpas inte på

1) skatter, offentliga avgifter eller andra penningfordringar som kan drivas in genom utsökning utan dom eller beslut,

2) böter, förverkandepåföljder eller andra straffrättsliga påföljder och inte heller på vite eller på hot om tvångsutförande eller avbrytande,

3) pensioner, ersättningar, bidrag och stöd eller andra förmåner som betalas med stöd av pensions- eller sociallagstiftningen, på grundval av lagstadgad försäkring eller av offentliga medel, eller på

4) underhållsbidrag som avses i lagen om underhåll för barn (704/1975) eller på kommuners regressfordringar som grundar sig på underhållsstöd till barn enligt lagen om underhållstrygghet (671/1998).

2 §

Förhållandet till specialbestämmelser

Om det i någon annan lag finns avvikande specialbestämmelser om preskriptionstiden eller annat som hänför sig till preskription av skulder, gäller de i stället för denna lag. Om borgenären kan framställa krav som har olika ansvarsgrunder, tillämpas preskriptionstiden enligt specialbestämmelsen endast på skulder som har sin grund i lagen i fråga.

Även om en specialbestämmelse annars tillämpas på preskriptionen av en skuld, preskriberas skulden enligt denna lag efter det att beträffande skulden givits en lagakraftvunnen dom eller någon annan utsökningsgrund som kan verkställas som en lagakraftvunnen dom.

Vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. gäller i tillämpliga delar sådana specialbestämmelser enligt vilka en talan som gäller en skuld måste väckas inom utsatt tid. Tiden för väckande av talan kan dock avbrytas endast genom en avbrytande åtgärd enligt 11 §. Om borgenären har förlorat sin rätt att väcka talan, anses skulden ha preskriberats på det sätt som föreskrivs i denna lag.

3 §

Lagens tvingande natur

Avvikelser från denna lag får inte göras genom avtal till nackdel för gäldenären.

Avvikelser från denna lag får inte heller göras till nackdel för en konsument eller enskild borgensman eller enskild pantsättare genom ett avtal där det bestäms att en främmande stats lag skall tillämpas på en skuld, om denna lag annars skall tillämpas på skulden.

Preskriptionstiden och dess början

4 §

Den allmänna preskriptionstiden

En skuld preskriberas tre år efter en tidpunkt som bestäms i 5—7 §, om preskriptionen inte har avbrutits före det.

5 §

Preskriptionstidens början när förfallodagen är avtalad

Preskriptionstiden räknas från förfallodagen, om förfallodagen är på ett för gäldenären bindande sätt bestämd i förväg.

Om betalning av en skuld före den bestämda förfallodagen kan yrkas med anledning av gäldenärens avtalsbrott eller av någon annan orsak, börjar preskriptionstiden löpa när skulden har förfallit till betalning till följd av uppsägningsåtgärder.

6 §

Preskriptionstidens början när förfallodagen för en köpesumma inte är bestämd

Om förfallodagen för en köpesumma eller något annat vederlag inte har bestämts i förväg på ett bindande sätt, börjar preskriptionstiden löpa när säljaren har överlämnat köpeobjektet till köparen eller när någon annan avtalspart som är borgenär har fullgjort sin egen prestationsskyldighet.

7 §

Preskriptionstidens början och maximilängd vid ersättningar

Preskriptionstiden för skadestånd och gottgörelse av annat slag börjar löpa,

1) när det gäller ersättning för avtalsbrott, då köparen har upptäckt felet eller bristen i köpeobjektet eller då någon annan avtalspart som är

borgenär har eller borde ha upptäckt en felaktighet i fullgörandet av avtalet,

2) när det gäller skadestånd som grundar sig på ett ombuds, en företrädares eller någon annan uppdragstagares fel eller försummelse, då uppdragstagaren har lämnat sin redovisning eller, om skadeståndsgrunden inte framgår av de redovisade uppgifterna, då huvudmannen har eller borde ha upptäckt felet eller försummelsen,

3) när det gäller skadestånd som grundar sig på något annat än ett avtalsförhållande, då den skadelidande fick kännedom om eller borde ha känt till skadan och vem som ansvarar för skadan,

4) när det gäller återbäring av obehörig vinst, då den som kan framställa ett sådant krav fick kännedom om eller borde ha känt till att en betalning skett av misstag, att ett avtal är ogiltigt eller att något annat har skett som har lett till att det uppstått obehörig vinst som skall återbäras och vem som fått den obehöriga vinsten.

Preskriptionen av ett skadestånd eller någon annan skuld som avses i 1 mom. måste dock avbrytas innan tio år har gått från avtalsbrottet eller från den händelse som har orsakat skadan eller lett till uppkomsten av obehörig vinst. Denna tidsfrist begränsar dock inte den skadelidandes rätt att kräva ersättning för person- eller miljöskador.

En skuld som grundar sig på ett brott anses varken med stöd av denna eller någon annan lag vara preskriberad så länge åtal kan väckas för brottet eller så länge brottmålet är anhängigt vid domstol.

8 §

Preskriptionstiden i andra fall

När det är fråga om en skuld på obestämd tid eller vars uppkomst är villkorlig eller någon annan skuld där preskriptionstidens början inte bestäms med stöd av 5—7 §, preskriberas skulden tio år efter det att förpliktelsens rättsgrund uppkom, om inte preskriptionen har avbrutits före det.

Efter att skulden har förfallit till betalning på grund av borgenärens yrkande eller av något an-

nat skäl iakttas dock en treårig preskriptionstid, som räknas från förfallodagen.

9 §

Insättningar preskriberas inte

Insättningar som en depositionsbank tagit emot och andra medel som tagits emot från allmänheten och som skall återbetalas på anfordran samt de räntor som betalats på dem preskriberas inte.

Avbrytande av preskription

10 §

Icke-formbundna åtgärder som avbryter preskription

Preskriptionen av en skuld avbryts, om

1) parterna kommer överens om betalningsarrangemang, säkerheter eller andra ändringar i villkoren för skulden eller om att preskriptionen har avbrutits,

2) gäldenären betalar eller på något annat sätt erkänner sin skuld till borgenären, eller

3) borgenären kräver prestation av gäldenären eller på något annat sätt påminner gäldenären om skulden.

För att preskriptionen av en skuld skall avbrytas krävs att skulden preciseras när åtgärden för att avbryta preskriptionen vidtas. Är det fråga om skadestånd eller gottgörelse som avses i 7 §, skall av borgenärens påminnelse så tydligt som skäligen kan krävas framgå grunden för skulden samt beloppet, om gäldenären inte har kännedom om dem.

11 §

Rättsliga åtgärder som avbryter preskription

Preskriptionen av en skuld avbryts på det sätt som anges i 2 mom., om

1) borgenären väcker talan angående fordran mot gäldenären eller i fråga om fordran framställer ett krav vid domstol, konsumentklagonämnden eller vid något annat lagstadgat organ eller i

ett förfarande där ett avgörande eller en rekommendation i ärendet kan meddelas,

2) borgenären anmäler sin fordran utifrån en offentlig stämning som gäller gäldenären eller i gäldenärens konkurs eller i något annat insolvensförfarande eller skulden annars beaktas i samband med förfarandet,

3) borgenären anhängiggör ett utsökningsärende eller skulden annars beaktas i samband med ett utsökningsförfarande.

När ett i 1 mom. 1 eller 3 punkten avsett ärende väcks eller ett beslut fattats om att inleda ett förfarande som avses i 2 punkten eller om ett interimistiskt förbud som gäller skulden i fråga, avbryts preskriptionen för den tid som förfarandet pågår. Preskriptionen anses ha avbrutits den dag då den lagakraftvunna domen meddelades eller handläggningen av ärendet avslutades på något annat sätt.

Om borgenären återkallar sin ansökan eller handläggningen av ett ärende avslutas av någon annan orsak utan att en delgivning eller något annat meddelande om borgenärens krav som lagen förutsätter har tillställts gäldenären, anses preskriptionstiden inte ha avbrutits. Då preskriberas skulden dock tidigast ett år efter att förfarandet avslutades. Preskriptionstiden kan förlängas på detta sätt endast en gång.

Vad som föreskrivs i 3 mom. tillämpas på tiden för väckande av talan också då ett ärende som avses i 1 mom. 1 punkten har avvisats utan prövning eller ärendet har lämnats därhän efter att det har delgivits gäldenären.

12 §

Accessoriska prestationer och delprestationer

Ränta och dröjsmålsränta på en skuld, andra accessoriska kostnader samt amorteringar på skuldkapitalet och andra delprestationer preskriberas var för sig. Om kapitalet preskriberas, preskriberas dock även räntorna på skulden och de övriga accessoriska kostnaderna.

En avbrytande åtgärd avbryter förutom preskriptionen av skuldkapitalet även preskriptionen av räntor och andra accessoriska prestationer oberoende av deras förfallodagar.

13 §

Verkningarna av avbruten preskription

På avbruten preskription följer en ny, lika lång preskriptionstid som den förra.

Efter att skulden fastställts genom en lagakraftvunnen dom eller någon annan utsökningsgrund som kan verkställas på samma sätt som en lagakraftvunnen dom är preskriptionstiden dock fem år. Om en dom eller ett beslut som vunnit laga kraft återbryts, anses någon preskription inte ha skett under den tid som gått efter att domen meddelades.

Uppstår prestationsskyldigheten först efter att den utsökningsgrund som avses i 2 mom. givits, räknas preskriptionstiden från den tidpunkt vid vilken prestationsskyldigheten uppkom.

Verkningarna av preskription

14 §

Upphörande av prestationsskyldigheten

Gäldenärens skyldighet att betala en skuld upphör när skulden preskriberas.

En gäldenär har inte rätt att av borgenären återfå en betalning på en preskriberad skuld. Är det fråga om en näringsidkares fordran som grundar sig på överlåtelse av en konsumtionsnyttighet eller beviljande av kredit för en konsument, eller en kreditgivares fordran på en enskild borgensman eller enskild pantsättare, har gäldenären dock rätt att få tillbaka en betalning som gäldenären fullgjort utan att veta att skulden var preskriberad. På det belopp som skall återbäras skall borgenären betala ränta enligt 3 § 2 mom. räntelagen (633/1982) från den dag då borgenären tog emot betalningen på den preskriberade skulden.

15 §

Kvittning och återgång av en betalning

En borgenär får använda en preskriberad fordran för kvittning, om förutsättningarna för kvittning fanns redan innan fordran preskriberades

eller om parternas fordringar hänför sig till samma rättsförhållande.

Om betalning eller kvittning av en skuld senare återgår eller annars visar sig vara utan verkan, anses någon preskription inte ha skett under tiden efter prestationen, förutsatt att borgenären hade grundad anledning att tro att skulden hade upphört att gälla till följd av betalningen eller kvittningen.

16 §

Säkerhetsrätt

Preskription hindrar inte att borgenären får betalning ur egendom som gäldenären ställt som säkerhet, om borgenären har pant- eller retentionsrätt i egendomen.

Ett villkor enligt vilket säljaren har rätt att häva köpet eller kräva tillbaka köpeobjektet, om betalningen försummas, upphör att gälla när en skuld som hänför sig till köpeskillingen preskriberas, om inte detta villkor har antecknats i ett register som med stöd av lag förs över ägande och rättigheter.

17 §

Insolvensförfarande

Om borgenärens fordran har beaktats i en konkursdom kan, utan hinder av att preskriptionstiden löper, betalning sökas ur egendom som hör till konkursboet. Angående en konkursdoms verkningar för en gäldenär som ansvarar personligen för en skuld gäller vad som föreskrivs i 13 § 2 mom.

När det gäller en fordran som beaktats i ett av en domstol fastställt betalningsprogram preskriberas varje betalning för sig på det sätt som föreskrivs i 13 § 3 mom. Om betalningsprogrammet förfaller, anses preskriptionstiden ha avbrutits då ett lagakraftvunnet beslut om att betalningsprogrammet skall förfalla meddelades.

Angående verkställbarheten av en utsökningsgrund föreskrivs särskilt.

18 §

Hur preskriptionen beaktas

Preskriptionen av en skuld tas till prövning vid domstol eller i andra myndighetsförfaranden endast om en part framställer en invändning om saken.

Angående utsökningsmyndigheternas skyldighet att på tjänstens vägnar beakta preskription av en skuld föreskrivs särskilt.

Preskription när det finns flera gäldenärer

19 §

Preskriptionen för enskilda gäldenärs del

Om det finns flera gäldenärer, räknas preskriptionstiden för varje gäldenär för sig. Preskriptionen av en skuld avbryts endast för den gäldenär i vars namn åtgärden för att avbryta preskriptionen vidtas eller mot vilken den avbrytande åtgärden riktas.

Om gäldenärerna har solidariskt ansvar för samma skuld och skulden preskriberas för någon gäldenärs del, svarar var och en av de återstående gäldenärerna endast för betalning av sin egen andel av skulden. Andelarna räknas ut på det belopp som gäldenärerna ursprungligen förbundit sig att betala eller som de förordnats att betala. Andelarna bestäms enligt gäldenärernas huvudtal, om inte något annat har avtalats eller bestämts om ansvarsfördelningen.

Om en gäldenär har betalat av på skulden utan att känna till att skulden varit preskriberad för någon solidariskt ansvarig gäldenärs del, har gäldenären rätt att kräva tillbaka det belopp som överskrider gäldenärens andel av skulden. På det belopp som skall återbäras skall borgenären betala ränta enligt 3 § 2 mom. räntelagen från den dag då borgenären tog emot betalningen på den preskriberade skulden.

20 §

Preskription av regressrätt

Om en gäldenär med solidariskt ansvar har betalat av på en skuld som har förfallit till betalning, börjar preskriptionen av dennes regressrätt gentemot de andra gäldenärerna löpa när betalningen fullgjorts. Om betalning har skett innan skulden förfallit till betalning, gäller för preskriptionen av en regressfordran detsamma som gällde mellan den ursprungliga borgenären och de andra gäldenärerna i fråga om preskription av skulden.

Ikraftträdelsebestämmelser

21 §

Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

Denna lag träder i kraft den 20 .
Genom denna lag upphävs förordningen den 9 november 1868 om preskription i fordrings-

mål och om offentlig stämning på borgenärer (32/1868) jämte ändringar. En hänvisning till förordningen någon annanstans i lagstiftningen avser efter ikraftträdandet av denna lag en hänvisning till denna lag eller, när det gäller offentlig stämning på borgenärer, till lagen om offentlig stämning (/).

Denna lag tillämpas också på en skuld vars rättsgrund uppstått före ikraftträdandet av lagen. En skuld preskriberas dock enligt denna lag tidigast tre år efter lagens ikraftträdande, om inte skulden i fråga också enligt de tidigare gällande bestämmelserna skulle preskriberas före det.

Om ett ärende som gäller en skuld är anhängigt när lagen träder i kraft, avbryts preskriptionen av skulden på det sätt som avses i 11 § vid lagens ikraftträdande. I ett anhängigt utskökningsärende förutsätts dessutom att gäldenären har underrättats om borgenärens yrkande eller att preskriptionen har avbrutits på något annat sätt i utskökningsförfarande före den tidpunkt vid vilken skulden annars hade preskriberats.

Lag

om offentlig stämning

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

Lagens tillämpningsområde

1 §

Tillämpningsområde och lagens subsidiaritet

Denna lag tillämpas när det med stöd av någon annan lag är möjligt att utfärda offentlig stämning på en gäldenärs okända borgenärer i syfte att utreda gäldenärens skulder.

Denna lag gäller inte offentlig stämning som utfärdas i samband med konkurs eller företagsanering.

Om det i någon annan lag finns bestämmelser som avviker från denna lag, gäller i stället de bestämmelserna.

Förfarandet vid offentlig stämning

2 §

Behörig domstol och handlägningsordning

Ett ärende som gäller offentlig stämning handläggs av den domstol som är allmänt forum för gäldenären. Gäller ansökan om offentlig stämning flera gäldenärer, kan ärendet handläg-

gas av en domstol som är behörig för någon gäldenärs del.

Vid handläggningen av ärenden som gäller offentlig stämning iakttas bestämmelserna om handläggning av ansökningsärenden.

3 §

Ansökan

Till ansökan om offentlig stämning skall fogas en förteckning över de skulder som sökanden vet att gäldenären har. I förteckningen skall nämnas grund och kapital för varje skuld, vem som är borgenär och hur denne kan kontaktas. Av ansökan skall även framgå uppgifter om de personer som svarar för skulderna i stället för eller tillsammans med gäldenären eller vilkas rätt saken annars gäller.

4 §

Offentlig stämning och hur den publiceras

I den offentliga stämning som domstol utfärdat uppmanas borgenärerna att hos domstolen skriftligt anmäla sina fordringar senast på en i stämningen utsatt dag vid äventyr att de skulder som fortfarande är okända upphör.

Domstolen skall publicera kungörelsen av den offentliga stämningen i den officiella tidningen senast tre månader före den utsatta dagen. Om gäldenären är en näringsidkare som har antecknats i handelsregistret, skall den offentliga stämningen anmälas till handelsregistret utan dröjsmål. Dessutom skall uppgifter om den offentliga stämningen anmälas för anteckning i det register som avses i 10 §.

Domstolen skall se till att uppgift om kungörelsen och den förteckning som avses i 3 § tillställs de personer som nämns i förteckningen senast en månad före den utsatta dagen.

5 §

Uppdrag åt sökanden

Domstolen kan bestämma att uppgift om skulderna skall ges en sådan sökande eller annan per-

son som förordnats att utreda eller förvalta gäldenärens egendom och som tar emot uppdraget. Förteckningen över anmälda skulder skall lämnas till domstolen i enlighet med domstolens anvisningar.

Domstolen kan bestämma att en person som avses i 1 mom. skall sköta den uppgift som nämns i 4 § 3 mom.

6 §

Borgenärens anmälan

I borgenärens anmälan skall det finnas en sådan utredning om skuldens grund och belopp som skäligen kan krävas. Borgenärens namn och uppgifter om hur denne kan kontaktas skall ingå i anmälan.

Om uppgifterna om en skuld inte avviker från vad som nämnts i ansökan, behöver borgenären inte anmäla skulden.

Bestämmelserna om sändande av handlingar eller elektroniska meddelanden till domstolarna skall iakttas vid anmälan, även om anmälan på domstolens förordnande tillställs sökanden eller någon annan mottagare av anmälningar.

7 §

När en offentlig stämning förfaller

En offentlig stämning förfaller, om gäldenären försätts i konkurs eller skuldsanering för privatpersoner eller företagssanering inleds för gäldenärens del före den dag som utsatts i den offentliga stämningen.

Uppgift om att en offentlig stämning förfallit skall publiceras på samma sätt som uppgift om offentlig stämning.

Verkningarna av utebliven anmälan

8 §

Okända skulder upphör

En skuld som förblivit okänd upphör efter utgången av den dag som utsatts i den offentliga stämningen.

En skuld anses vara känd, om den nämns i ansökan eller borgenärens anmälan eller om borgenären visar att gäldenären, en delägare i gäldenärens dödsbo eller gäldenärens lagliga företrädare eller den som enligt lag har personligt ansvar för gäldenärens skulder eller som förordnats att utreda eller förvalta gäldenärens egendom har känt till skulden innan den utsatta tiden löpte ut. Detsamma gäller om borgenären före den utsatta dagen har krävt prestation på det sätt som anges i 11 § lagen om preskription av skulder (/).

9 §

Verkningarna av att en skuld upphör

På en skuld som upphört till följd av offentlig stämning tillämpas 14—19 § lagen om preskription av skulder.

Särskilda bestämmelser

10 §

Kungörelseregistret

Kungörelseregistret är ett riksomfattande register som rättsregistercentralen för över offentliga stämningar för tillkännagivande av dem och

för övervakningen av borgenärernas intressen. I registret får också föras in uppgifter om andra kungörelser som publiceras med stöd av en domstols eller myndighets beslut och som riktar sig allmänt till borgenärer och andra rättsinnehavare. I registret får föras in uppgifter om identifiering och kontaktande av gäldenären och den som tar emot anmälningar. Uppgifterna utplånas ur registret när den tid som utsatts i kungörelsen har löpt ut.

Uppgifterna i registret är offentliga. Uppgifter ur registret kan lämnas ut i elektronisk form utan hinder av 16 § 3 mom. lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). Uppgifter ur registret fås gratis via rättsregistercentralens allmänna datanät.

Bestämmelser om hur registret tas i bruk och vilka av en domstol eller myndighet beslutade kungörelser som skall tas in i registret utfärdas genom förordning av statsrådet.

11 §

Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagen tillämpas på ansökningar som anhängiggjorts efter lagens ikraftträdande.

Lag

om ändring av 37 och 61 § lagen om förmyndarverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 1 april 1999 om förmyndarverksamhet (442/1999) 61 § samt fogas till 37 § ett nytt 3 mom. som följer:

37 §

Intressebevakaren kan för att utreda sin huvudmans skulder ansöka om offentlig stämning i enlighet med lagen om offentlig stämning (/).

61 §

Ett skadeståndsyrkande som grundar sig på intressebevakarens verksamhet preskriberas tre år från det att förmyndarmyndigheten i enlighet med 60 § har överlämnat de handlingar som gäller intressebevakningen till den som varit berät-

tigad att ta emot dem. När det är fråga om en sådan intressebevakare som nämns i 50 § 2 mom. räknas preskriptionstiden dock från det att intressebevakaren har gett en sådan redogörelse som avses i nämnda moment till den som varit berättigad att ta emot redogörelsen.

Om grunden för skadeståndet inte framgår av uppgifterna i redovisningen eller om intressebevakaren har orsakat huvudmannen skada på något annat sätt än i sin intressebevakningsupp-

gift, gäller i fråga om preskription av skadeståndet vad som föreskrivs i 7 § lagen om preskription av skulder (/). Skadeståndet preskriberas dock tidigast tre år efter det att huvudmannen fyllt 18 år eller en intressebevakare inte mera förordnats för honom eller henne.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagen tillämpas också på skadestånd vars grund uppkommit före lagens ikraftträdande.

Lag

om ändring av äktenskapslagen

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till äktenskapslagen av den 13 juni 1929 (234/1929) en ny 88 a § som följer:

88 a §

När ett äktenskapsskillnadsärende är anhängigt eller när äktenskapet har upplösts, kan en make i syfte att för avvittringen utreda sina egna eller den andra makens skulder ansöka om

offentlig stämning i enlighet med lagen om offentlig stämning (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 21 kap. ärvdabalken

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till 21 kap. ärvdabalken av den 5 februari 1965 (40/1965) en ny 2 a § som följer:

21 kap.

Om död persons och dödsbos gäld

2 a §

För utredande av den dödes och dödsboets skulder kan efter det att bouppteckningen har förrättats offentlig stämning begäras i enlighet

med lagen om offentlig stämning (/). Ansökan kan göras av den efterlevande maken, en delägare i dödsboet, bouppteckningsmannen eller en testamentsexekutor. Offentlig stämning kan begäras även för utredande av den efterlevande makens skulder.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om upphävande av 7 kap. 2 § skadeståndslagen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §
Genom denna lag upphävs 7 kap. 2 § skadeståndslagen av den 31 maj 1974 (412/1974).

2 §
Denna lag träder i kraft den 20 .
Rätt till skadestånd som uppkommit före lagens ikraftträdande preskriberas i enlighet med 21 § 3 mom. lagen om preskription av skulder (/).

Lag

om upphävande av 18 kap. 9 § handelsbalken

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §
Genom denna lag upphävs 18 kap. 9 § handelsbalken.

2 §
Denna lag träder i kraft den 20 .
En skuld som uppkommit före lagens ikraftträdande preskriberas i enlighet med 21 § 3 mom. lagen om preskription av skulder (/).

Lag

om ändring av 19 och 33 § lagen om borgen och tredjemanspant

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 19 mars 1999 om borgen och tredjemanspant (361/1999) 19 § 1 och 3 mom. samt 33 § 2 mom. som följer:

19 §

Preskription av borgen

Borgensmannens ansvar gentemot borgenären preskriberas tre år efter att huvudförpliktelsen förfallit till betalning, om inte preskriptionen avbryts före det.

En borgensförbindelse preskriberas dessutom i enlighet med 8 § lagen om preskription av skulder (/) tio år efter att förbindelsen ingicks.

33 §

Preskription av regressfordran

Borgensmannens regressfordran på en annan borgensman preskriberas tre år efter att han fick rätt att driva in sin regressfordran hos den andra borgensmannen, om inte preskriptionen avbryts före det.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av lagen om dödande av urkunder

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 14 augusti 1901 om dödande av urkunder (34/1901) 6—8 §, av dessa 6 och 8 § sådana de lyder i lag 1058/1991, som följer:

6 §

Domstolen skall genom kungörelse enligt 11 kap. 10 § rättegångsbalken kalla den som innehar urkunden att senast en viss dag visa den för domstolen och anmäla sina anspråk på den vid äventyr att urkunden dödas genom domstolens beslut.

7 §

Domstolen skall senast tre månader före inställelsedagen i den officiella tidningen publicera kungörelsen om den urkund som skall dödas. Om en förpliktelse enligt urkunden skall uppfyllas inom ett år från ansökan, skall inställelseda-

gen fastställas till en senare tidpunkt än tre månader efter den bestämda förfallodagen.

8 §

Den förpliktade och den sista kända innehavaren av urkunden skall underrättas om en kungörelse som nämns i 6 § senast en månad före inställelsedagen. Om en förkommen växel efterlyses genom kungörelse, skall endast acceptanten särskilt underrättas om detta.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagen tillämpas på ansökningar som gjorts efter lagens ikraftträdande.

Lag

om upphävande av 10 § lagen om hyra av bostadslägenhet

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §	2 §
Genom denna lag upphävs 10 § lagen den 31 mars 1995 om hyra av bostadslägenhet (481/1995).	Denna lag träder i kraft den 20 . En skuld som uppkommit före lagens ikraftträdande preskriberas i enlighet med 21 § 3 mom. lagen om preskription av skulder (/).

Lag

om upphävande av 9 § lagen om hyra av affärslokal

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §	2 §
Genom denna lag upphävs 9 § lagen den 31 mars 1995 om hyra av affärslokal (482/1995).	Denna lag träder i kraft den 20 . En skuld som uppkommit före lagens ikraftträdande preskriberas i enlighet med 21 § 3 mom. lagen om preskription av skulder (/).

Lag

om ändring av jordlegolagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i jordlegolagen av den 29 april 1966 (258/1966) 77 § och *ändras* 3 § 3 mom. som följer:

3 §	
Om någon med stöd av ett avtal som i strid med bestämmelserna i 1 mom. ingåtts muntligen har tagit en fastighet eller ett område i sin besittning i arrenderingssyfte, skall den avtalspart som motsätter sig ett skriftligt legoavtal som stämmer överens med det muntliga avtalet ersätta motparten den skada som orsakats denne genom att ett legoförhållande inte kommer till	

stånd. Ett avtalsvillkor som strider mot detta är ogiltigt.

En skuld som uppkommit före lagens ikraftträdande preskriberas i enlighet med 21 § 3 mom. lagen om preskription av skulder (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 12 och 13 kap. lagen om aktiebolag

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen den 29 september 1978 om aktiebolag (734/1978) 13 kap. 9 a § 1 mom., sådant det lyder i lag 1094/2000, samt *fogas* till 12 kap. en ny 4 a § som följer:

12 kap.

Vinstutdelning och annan användning av bolagets tillgångar

4 a §

En aktieägaress rätt till utdelad vinst preskriberas fem år efter den förfallodag som anges i bolagsstämmans beslut.

13 kap.

Likvidation, upplösning, avregistrering och sanering

9 a §

Likvidatorerna skall söka offentlig stämning på bolagets borgenärer. Angående offentlig stämning gäller bestämmelserna i lagen om offentlig stämning (/), om inte något annat följer av 2 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Bestämmelserna i 12 kap. 4 a § tillämpas på vinstutdelning om vilken beslut har fattats efter lagens ikraftträdande.

Lag

om upphävande av 12 kap. 1 e § konsumentskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs 12 kap. 1 e § konsumentskyddslagen av den 20 januari 1978 (38/1978), sådant detta lagrum lyder i lagarna 541/1994, 1162/1997 och 416/1999.

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .
En konsumentfordran som uppkommit före lagens ikraftträdande preskriberas i enlighet med 21 § 3 mom. lagen om preskription av skulder (/).

Lag

om upphävande av 9 c § lagen om konsumentklagonämnden

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs 9 c § lagen den 20 januari 1978 om konsumentklagonämnden (42/1978), sådan detta lagrum lyder i lag 844/1994.

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 13 kap. 9 § arbetsavtalslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i arbetsavtalslagen av den 26 januari 2001 (55/2001) 13 kap. 9 § som följer:

13 kap.

Särskilda bestämmelser

9 §

Preskription och tid för väckande av talan

En arbetstagares lönefordran preskriberas fem år från förfallodagen, om inte preskriptionen avbryts före det. Preskriptionstiden är densamma också för övriga i denna lag avsedda fordringar.

Preskriptionstiden för ersättning av en personskada som orsakats en arbetstagare är dock tio år.

När ett anställningsförhållande har upphört förfaller rätten till en i 1 mom. avsedd fordran, om talan inte väcks inom två år från det att anställningsförhållandet upphörde. Om de bestämmelser i ett kollektivavtal som ligger till grund för arbetstagarens fordran dock måste anses som uppenbart tolkbara, preskriberas fordran på det sätt som föreskrivs i 1 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagen tillämpas också på en fordran vars rättsgrund har uppkommit före lagens ikraftträdande. En fordran preskriberas dock enligt den-

na lag tidigast tre år efter lagens ikraftträdande, om inte fordran också enligt de tidigare gällande bestämmelserna skulle preskriberas före det.

Lag

om ändring av 36 § lagen om studiestöd

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 21 januari 1994 om studiestöd (65/1994) 36 § som följer:

36 §

Preskription av borgen

På statsborgen för studielån tillämpas inte vad som i 19 § 3 mom. lagen om borgen och tredje-manspant (351/1999) föreskrivs om preskrip-

tion av en borgensförbindelse. Bestämmelserna i 19 § 1 mom. i nämnda lag tillämpas inte på lån enligt denna lag till den del det är fråga om amorteringar av dem.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 79 och 79 a § lagen om skuldsanering för privatpersoner

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 25 januari 1993 om skuldsanering för privatpersoner (57/1993) rubriken för 79 § och 79 § 1 och 2 mom. samt 79 a §, av dessa 79 a § sådan den lyder i lag 113/1995, som följer:

79 §

Preskriptionstidens och indrivningsfristens förhållande till skuldsaneringen

Angående avbrytande av preskriptionstiden och tiden för väckande av talan och dess verkningar på en fordran som skall beaktas i betalningsprogrammet gäller vad som föreskrivs i 11 och 17 § lagen om preskription av skulder (/).

Om en borgenär skall driva in en fordran inom en i lag särskilt angiven tid vid äventyr att han

annars förlorar sin rätt och om lagen om preskription av skulder inte tillämpas på skulden i fråga, utgör det att denna tid har löpt ut efter att skuldsaneringen har inletts eller ett i 21 § nämnt interimistiskt förbud har trätt i kraft inte något hinder för erhållande av betalning med stöd av betalningsprogrammet. Om ett indrivnings- eller verkställighetsförbud som grundar sig på denna lag upphör utan att betalningsprogrammet fastställs eller om programmet förfaller, beaktas vid beräkningen av den tid som avses i detta moment inte det kalenderår under vilket in-

drivnings- eller verkställighetsförbudet trädde i kraft eller tiden därefter till utgången av det kalenderår då förbudet på ovan angivet sätt upphörde eller betalningsprogrammet förföll.

79 a §

Preskriptionstidens och indrivningsfristens förhållande till frivillig skuldsanering

Om en borgenär kommer överens med gäldenären om en sådan frivillig skuldsanering som till sitt innehåll motsvarar principerna i denna lag, har borgenären utan hinder av att den tid som avses i 79 § löper ut rätt att få betalning i en-

lighet med villkoren för skuldsaneringen. Om det gäller en fordran som avses i 79 § 2 mom., skall borgenären, vid äventyr att han annars förlorar sin rätt, driva in sin fordran före utgången av det kalenderår som följer på det då betalningstiden enligt villkoren för skuldsaneringen löper ut, om inte den ursprungliga indrivningsfristen för fordran löper ut efter det. I annat fall anses preskriptionstiden eller tiden för väckande av talan ha avbrutits när den betalningstid som följer av villkoren i skuldsaneringen har löpt ut.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 99 och 99 a § lagen om företagssanering

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 25 januari 1993 om företagssanering (47/1993) rubriken för 99 och 99 § 1 och 2 mom. samt 99 a §, av dessa 99 a § sådan den lyder i lag 114/1995, som följer:

99 §

Preskriptionstidens och indrivningsfristens förhållande till saneringsförfarandet

Angående avbrytande av preskriptionstiden och tiden för väckande av talan och dess verkningar på en fordran som skall beaktas i betalningsprogrammet gäller vad som föreskrivs i 11 och 17 § lagen om preskription av skulder (/).

Om en borgenär skall driva in en fordran inom en i lag särskilt angiven tid vid äventyr att han annars förlorar sin rätt och lagen om preskription av skulder inte tillämpas på skulden i fråga, utgör det att denna tid har löpt ut efter att saneringsförfarandet har inletts eller ett i 22 § nämnt temporärt förbud har trätt i kraft inte något hinder för erhållande av betalning med stöd av sa-

neringsprogrammet. Om ett indrivnings- eller verkställighetsförbud som grundar sig på denna lag upphör utan att saneringsprogrammet fastställs eller en i programmet fastställd skuldreglering upphör, beaktas vid beräkningen av den tid som avses i detta moment inte det kalenderår under vilket indrivnings- eller verkställighetsförbudet trädde i kraft eller tiden därefter till utgången av det kalenderår då förbudet på ovan angivet sätt upphörde eller skuldregleringen upphörde. Om saneringsförfarandet upphör utan att något saneringsprogram fastställs, beaktas den tid indrivningsförbudet är i kraft inte när den tid bestäms inom vilken borgenären skall kräva prestation av en borgensman som avses i 25 § 2 mom.

99 a §

Preskriptionstidens och indrivningsfristens förhållande till frivillig skuldreglering

Om en borgenär kommer överens med gäldenären om en sådan frivillig skuldreglering som till sitt innehåll motsvarar principerna i denna lag, har borgenären, utan hinder av att den tid som avses i 99 § löper ut, rätt att få betalning i enlighet med villkoren för skuldregleringen. Om det gäller en fordran som avses i 99 § 2 mom., skall borgenären, vid äventyr att han annars för-

lorar sin rätt, driva in sin fordran före utgången av det kalenderår som följer på det då betalningstiden enligt villkoren för skuldsaneringen löper ut, om inte den ursprungliga indrivningsfristen för fordran löper ut efter det. I annat fall anses preskriptionstiden eller tiden för väckande av talan ha avbrutits när den betalningstid som följer av villkoren i skuldsaneringen har löpt ut.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag**om ändring av 8 kap. 6 § och 19 kap. 10 § lagen om andelslag**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 19 kap. 10 § 1 mom. i lagen den 28 december 2001 om andelslag (1488/2001) och fogas till 8 kap. 6 § ett nytt 3 mom. som följer:

8 kap.

Medelsanvändningen, reservfond, överkursfond och uppskrivningsfond

6 §

Beslut om utdelning av överskott

En medlems rätt till utdelat överskott preskriberas fem år från den förfallodag som nämns i andelsstämmans beslut.

19 kap.

Likvidation, upplösning, avregistrering, sanering och konkurs

10 §

Offentlig stämning på borgenärerna

Likvidatorerna skall söka offentlig stämning på andelslagets borgenärer. I fråga om offentlig stämning gäller bestämmelserna i lagen om offentlig stämning (/) om inte annat följer av 2 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Denna lags 8 kap. 6 § 3 mom. tillämpas på delad utdelning som det fattats beslut om efter denna lags ikraftträdande.

RSv 278/2002 rd — RP 187/2002 rd

Helsingfors den 10 februari 2003
